

**Dr. Pálffy Ilona**

Elnök

Nemzeti Választási Iroda

Elnöki Titkárság

Budapest

Alkotmány u. 3.

1054

*Postai cím:*

Budapest

Pf. 547.

1397

Tisztelt Elnök Asszony!

Köszönöm az amerikai kontinensen a szavazás időpontjáról szóló téves tájékoztatással kapcsolatban írt levelemre küldött válaszát. A téves tájékoztatást kapott választópolgárok ismételt és helyes tájékoztatása valóban szükséges lépés volt. Az elmúlt napokban újabb, helyi választási irodáktól származó téves tájékoztatásokra hívták fel állampolgárok a figyelmünket, ami arra enged következtetni, hogy továbbra is léteznek tévedések. Olyan választópolgár is fordult hozzánk, aki pár nappal később kapott helyesbítő levelet, de olyan is, aki nem. Ez felveti annak szükségességét, hogy az új választási eljárásban jelentkező, az érintettek által esetleg észre sem vett hibák kiküszöbölésére, illetve a tájékoztatási hibák megelőzésére a Nemzeti Választási Iroda eljárást dolgozzon ki.

Ezúttal nem a szavazás időpontja, hanem a helyszíne tekintetében küldtek téves adatokat egyes irodák: közvetlenül az érintett választópolgároktól a TASZ arról értesült, hogy több, a 2014-es országgyűlési választásokon szavazatát Nagy Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságában leadni kívánó választópolgár is hibás értesítést kapott a szavazás helyszínéről. Az érintett állampolgárokat külképviseleti névjegyzékbe való felvételi kérelmükre reagálva az illetékes helyi választási iroda – törvényi kötelezettségének eleget téve<sup>1</sup> – értesítette a külképviseleti névjegyzékbe történt felvételükről. Azonban több, Magyarország londoni nagykövetségén szavazni kívánó, a külképviseleti névjegyzékbe felvett polgárnak küldött értesítés „35 Eaton Place, London SW1X 8BY”-t jelöli meg a szavazás helyszínének, holott a londoni szavazás helyszíne „River Room and Paint Gallery, Millbank Tower, 21-24 Millbank SW1P 4QP, London”.<sup>2</sup> Egyes esetekben a hibát újabb értesítésben korigálták, míg olyan esetről is beszámoltak nekünk, amelyben a hibás tájékoztatást nem követte helyesbítés. Ez utóbbi Páty Helyi Választási Irodából érkezett.

<sup>1</sup> A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 116. § (2) bekezdés és 259. §

<sup>2</sup> Ld. [http://valasztas.hu/hu/download/596/Kuvi\\_lista.xls](http://valasztas.hu/hu/download/596/Kuvi_lista.xls). A hiba vélhetően arra vezethető vissza, hogy a hibásan megadott cím valóban Magyarország Nagykövetségének londoni címe, és a levélszavazatokat is ezen a helyszínen lehet leadni [Ve. 279. § (2) bekezdés b) pont]. Ugyanakkor a Ve. 269. § (4) bekezdése szerint a „külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár a külképviseleten, vagy ha a külképviselet épülete nem alkalmas a szavazás lebonyolítására, a külképviselet által biztosított egyéb helyiségben szavazhat.” Minden bizonnyal ennek megfelelően a londoni nagykövetség esetében is külső helyszínt jelöltek meg a külképviseleti szavazás lebonyolítására. A hibás értesítők azonban nem ezt a valós helyszínt jelölték meg.

A külképviseleti szavazás különféle helyszíneiről természetesen máshol is elérhető információ.<sup>3</sup> Ugyanakkor semmi nem indokolja, hogy a választópolgár egy, a választások megszervezéséért felelős állami szervtől kapott hivatalos tájékoztatás pontosságát megkérdőjelezze és felülvizsgálja. A félrevezető tájékoztatás egyik lehetséges eredménye tehát az, hogy a félretájékoztított választópolgár szándéka ellenére részt sem tud venni a választásokon. A választójogát felelősen gyakorló állampolgár is joggal feltételezi, hogy más ügyeinek intézése mellett a külképviseleti szavazás helyszínén akár röviddel szavazás befejezése előtt is megjelenhet. A választási eljárásról szóló törvény úgy rendelkezik, hogy aki a választások hivatalos befejezéséig beáll a szavazóhelyiség előtti sorba, annak joga van gyakorolni választójogát.<sup>4</sup> Aki tehát bármi miatt úgy dönt vagy arra kényszerül, hogy viszonylag későn jelenjék meg a szavazás helyszínén, az a félretájékoztítás következtében – még ha a tévesen megjelölt helyszínen tájékoztatják is a valós helyszínről – már nem tud idejében a szavazás valós helyszínére érni, és nem tud élni választójogával.

Ugyanakkor azok, akik még idejében értesülnek a szavazás valós helyszínéről az értesítőjükben megjelölt helyszínen, a téves tájékoztatás következtében esetleg fölösleges további költségeket és időbefektetést kénytelenek vállalni, hogy a szavazás tényleges helyszínére jussanak az értesítőjükben megjelölt helyszínről. Mivel az Egyesült Királyságban London az egyetlen külképviseleti választási helyszín, a választásokon részt venni kívánó magyar állampolgárok nagy része már eleve jelentős időt és anyagi erőforrásokat kell fordítson a szavazás helyszínére történő utazásra, hogy választójogát gyakorolhassa. Ezeket a ráfordításokat tetézi a félretájékoztítás következtében fellépő esetleges további idő- és anyagi ráfordítás.

Összességében tehát a helyi választási irodák félrevezető tájékoztatási gyakorlata szélsőséges esetekben megakadályozhatja a külképviseleten szavazni kívánókat választójoguk gyakorlásában, s ezzel alapjogsérelemhez vezethet, másrészt még szerencsés esetben is kárt okozhat nekik, ha élni kívánnak választójoguk gyakorlásával – a levélben szavazáshoz képest már amúgy is diszkriminatív terhek mellett.

A választási szervek 2014-ben először alkalmazzák az új választási eljárási törvényt. A sajtó és különféle jogvédő szervezetek pedig – a választópolgárok kérdései, beszámolóí, segélykérése nyomán – már eddig is számos esetben figyelmeztettek választási csalások lehetőségére, különféle visszaélések, a választójogot sértő jogkorlátozások különböző módjaira, amelyekre az új választási eljárási szabályozás ad lehetőséget. Mindez legalábbis azt jelzi, hogy a magyar választópolgároknak, illetve egy részüknek sorozatos kételyei merülnek fel az elkövetkező választások tisztaságát valamint a választások megszervezéséért felelős intézmények szakmaiságát illetően. Ezeket a kételyeket erősítik, s ezzel egy időben a választók bizalmát gyengítik a választások megszervezéséért felelős intézmények – minden bizonnyal gondatlanságból fakadó – hibái.

Úgy vélem, az új választási eljárási szabályok alkalmazása során a választások megszervezéséért felelős szervezeteknek – s így elsősorban a Nemzeti Választási Irodának – éppen ezért az átlagosnál is nagyobb hangsúlyt kellene fektetnie a választási eljárás szabályszerű, hibátlan lebonyolítására. A választók bizalmának, az új választási eljárás tisztaságába vetett hitének elnyeréséhez nem elegendő a felelős intézmények pusztá jóhiszeműsége: ehhez a jóhiszeműségeen túl a választások

<sup>3</sup> Például: [http://valasztas.hu/hu/download/596/Kuvi\\_lista.xls](http://valasztas.hu/hu/download/596/Kuvi_lista.xls)

<sup>4</sup> Ve. 183. §

megszervezéséért és lebonyolításáért felelős intézmények ténylegesen megbízható működése is nélkülözhetetlen.


A választási irodák – köztük a helyi választási irodák – szakmai tevékenységének irányítása a Nemzeti Választási Iroda elnökének feladata.<sup>5</sup> E feladat ellátása érdekében a választási eljárásról szóló törvény felruhazza Önt azzal a jogkörrel, hogy a helyi választási irodák részére a választási eljárási törvényben meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatban – ideértve a választási eljárási törvényben előírt tájékoztatási feladatokat – közvetlenül utasítást adjon.<sup>6</sup>

Mindezek alapján kérem, hogy

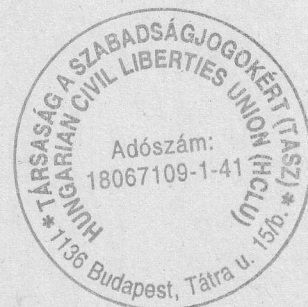
- (1) utasítsa a helyi választási irodákat a félrevezető tájékoztatásnak potenciálisan áldozatul esett összes választópolgár haladéktalan tájékoztatására a szavazás valódi helyszínéről a külképviseleti névjegyzékbe való felvételükre irányuló kérelemben megjelölt összes elérhetőségükön.
- (2) a Nemzeti Választási Iroda nyújtson az eddigieknél hatékonyabb tájékoztatást és képzést a szavazók tájékoztatásáért felelős helyi választási irodáknak, és további hatékony szakmai ellenőrzéssel biztosítsa, hogy a fentihez hasonló és az elmúlt hetekben jelzett esetekre ne kerülhessen többet sor.
- (3) (a) tájékoztassa a nyilvánosságot és bennünket is arról, hogy milyen módszereket, eljárásokat dolgozott illetve dolgoz ki a Nemzeti Választási Iroda saját maga és a helyi választási irodák részére, amelyek segítségével *megelőzhető* a jelen levelünkben, valamint a 2014. február 3-án kelt, hasonló félretájékoztatást ismertető levelünk jelzett hibák. (b) Kérem továbbá, hogy azon minőségbiztosítási megoldásokról és eljárásokról is adjon tájékoztatást, amelyek lehetővé teszik, hogy egy tájékoztatási hiba bekövetkezése esetén az illetékes intézmény akkor is észrevegye és még időben korrigálja a hibát, ha az érintett választópolgárok nem fognak gyanút és nem jelzik maguktól a hibát.

Budapest, 2014. február 10.

Üdvözlettel,



Dr. Szabó Máté Dániel  
szakmai igazgató



<sup>5</sup> Ve. 71. § (1) bekezdés.

<sup>6</sup> Ve. 71. § (2) bekezdés.